

EIROPAS KOMISIJA
VESELĪBAS UN PĀRTIKAS NEKAITĪGUMA ĢENERĀLDIREKTORĀTS

Veselības un pārtikas jomas revīzijas un analīze

ATSAUCES NR.: DG(SANTE)/2018-6518- RS

IZVILKUMS NO VESELĪBAS UN PĀRTIKAS NEKAITĪGUMA ĢENERĀLDIREKTORĀTA

PĀRSKATA ZIŅOJUMA

PAR

VETERINĀRO DIENESTU GATAVĪBU ĀRKĀRTAS SITUĀCIJĀM DABAS KATASTROFU GADĪJUMĀ

NB! ŠIS IR SĀKOTNĒJĀ REVĪZIJAS ZIŅOJUMA DAĻAS KOPSAVILKUMA TULKOJUMS (ATSAUCES NR. DG(SANTE)/2018-6518). TAS SNIEGTS, LAI PALĪDZĒTU ŠĪS VIETNES APMEKLĒTĀJIEM, TAČU TAM NAV OFICIĀLA STATUSA. VIENMĒR BŪTU JĀATSAUCAS UZ SĀKOTNĒJĀ ZIŅOJUMA PILNU TEKSTU.

KOPSAVILKUMS

Šajā pārskata ziņojumā par veterināro dienestu gatavību dabas katastrofām ir analizētas atbildes, kas 2017. gadā rīkotajā tiešsaistes aptaujā saņemtas no 20 dalībvalstīm, un precīzāka papildinformācija, kas apspriesta faktu konstatēšanas braucienos Francijā un Itālijā 2018. gadā. Detalizēta informācija par konstatējumiem Francijā un Itālijā atrodama II pielikumā, savukārt tiešsaistes aptaujas rezultāti ir aprakstīti III pielikumā.

ES līmenī pastāv labi izstrādāts satvars sadarbībai un koordinācijai civilās aizsardzības un humānās palīdzības jomā, kas papildina valstu spējas. Gatavības līmenis dalībvalstu veterināro dienestu starpā ievērojami atšķiras. Veterināro dienestu uzdevumi dabas katastrofas gadījumā ir dažādi: no citiem dienestiem sniegta atbalsta funkcijas līdz aktīvai iesaistei glābšanas darbību un dzīvnieku pārvietošanas plānošanā un īstenošanā; tāpat tie var būt informācijas mezgls dzīvnieku īpašniekiem un pārtikas ražotājiem un lauksaimniecības nozares ātras atlabšanas veicinātāji.

Lolojumdzīvnieku un produktīvo dzīvnieku glābšana (dabas) katastrofas skartajā teritorijā ne vienmēr ietilpst valsts civilās aizsardzības mehānismu darbības jomā. Ārkārtas situācijā, kāda ir dabas katastrofa, dzīvnieku īpašnieki, visticamāk, vērsīsies pēc palīdzības un atbalsta pie

veterinārārstiem. Lielākajai daļai cilvēku dzīvnieki emocionāli nozīmē daudz, savukārt produktīviem dzīvniekiem ir ļoti liela nozīme ātras atlabšanas nodrošināšanā, it īpaši lauku apgabalos. Tāpēc dzīvnieku turētājiem, ieinteresēto personu organizācijām un veterinārajiem dienestiem ir jābūt informētiem par pienākumu sadali attiecīgajā teritorijā un jāveic plānošana “mierīgā laikā”, lai sagatavotos krīzes situācijām un gūtu reālu priekšstatu par to, kas sagaidāms no glābšanas dienestiem un kompetentajām iestādēm.

Piecās dalībvalstīs ir izstrādāti konkrēti katastrofu pārvaldības plāni veterināro dienestu vajadzībām, un tās ir valstis, kas pēdējos gados ir saskārušās ar dabas katastrofām. Veterinārie dienesti sešās dalībvalstīs ir īpaši labi sagatavoti: tajos ir veikta apmācība un praktiski vingrinājumi, tiem ir piekļuve pašu iestādes vai citas iestādes izstrādātiem katastrofu pārvaldības plāniem, un tie ir pārbaudījuši savu sistēmu darbību sarežģītās situācijās, kad dzīvnieki bija jāglābj reālas dabas katastrofas apstākļos. Veterinārajiem dienestiem desmit aptaujā apsekotajās dalībvalstīs nav pieejama īpaša apmācība vai praktiski vingrinājumi dabas katastrofu pārvaldības jomā. Četriem no šiem veterinārajiem dienestiem nebija citu vadlīniju kā ārkārtas situāciju plāni dzīvnieku slimību uzliesmojuma gadījumā. Lai gan daži ārkārtas situāciju plānu elementi ir noderīgi arī dabas katastrofās, šie desmit veterinārie dienesti var nebūt spējīgi sniegt ātru un adekvātu atbalstu iedzīvotājiem un veikt glābšanas darbus dabas katastrofas gadījumā.

Brīvprātīgo organizācijas un privātpersonas bieži ir gatavas sniegt palīdzību katastrofas situācijā, bet pastāv risks, ka neparedzētu un dažkārt nevajadzīgu ziedojumu vākšana (piemēram, lolojumdzīvnieku barības vākšana) un brīvprātīgo mobilizēšana var prasīt organizēto oficiālo glābšanas operāciju resursus. Laba sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām, brīvprātīgajiem un citām ieinteresētajām personām “mierīgā laikā” ir efektīvu pasākumu pamats dabas katastrofas apstākļos.

Šā ziņojuma konstatējumi tiks koplietoti un apspriesti ar dalībvalstu pārstāvjiem darbseminārā, kas 2018. gada decembrī tiks organizēts programmas “Labāka apmācība nekaitīgai pārtikai” ietvaros.